

Roll No. ....

Total No. of Pages : 2

Total No. of Questions : 5

उत्तरमध्यमा द्वितीयखण्ड

विषय कोड : 816

योगविज्ञानम्
चतुर्थ-प्रश्नपत्रम्

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

1. श्री वसिष्ठरामयोः संवादोपाख्यानं विशदं प्रतिपाद्यताम्। 20
अथवा
योगवासिष्ठ ग्रन्थस्य पंच सूक्तिवाक्यानि लिखित्वा व्याख्यायताम्।
2. अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः (केचन द्वौ) – 2×10=20
(क) वज्रासनस्य किं लाभं भवति ?
(ख) सूर्यनमस्कारस्य कोऽर्थः स्पष्टं कुरुत।
(ग) ध्यानस्य विधिं संक्षेपेण लिखत।
3. दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः (केचन चत्वारः) – 4×5=20
(क) कृण्डलिनीशक्तिं योगं व्याख्यायताम्।
(ख) प्राणविद्याविषये सप्रमाणं व्याख्यायताम्।
(ग) योगवासिष्ठग्रन्थानुसारं मोक्षप्राप्ति उपायं लिखतु।
(घ) योगवासिष्ठमतानुसारं ब्रह्मशक्ति पुरुषप्रकृतिविचारं स्पष्टयत।
(ङ) वैराग्यप्रकरणस्य किं महत्त्वं अस्ति ? व्याख्यायताम्।
4. रिक्तस्थानं पूरयेत – 5×4=20
(क) प्रत्यक्षानुमानगमाः ..... ।
(ख) तत्रास्थितौ ..... ।
(ग) योगवासिष्ठस्य लेखक ..... अस्ति।
(घ) ऋतम्भरा तत्र ..... ।
(ङ) तत्र निरति शयं ..... ।

अथवा

योगवासिष्ठ ग्रन्थस्य महत्त्वं प्रतिपादयत।

5. वस्तुनिष्ठाः प्रश्नाः समाधेयाः -

(1) कस्य वाचकः प्रणवः ?	(अ) तस्य	(ब) अस्य
	(स) ईश्वरस्य	(द) कस्य
(2) आसनेषु मुख्यासनम् अस्ति -	(अ) शीर्षासनम्	(ब) सर्वांगासनम्
	(स) चक्रासनम्	(द) विपरितकर्णी
(3) चित्तवृत्तीनां निरोधः भवति ?	(अ) अभ्यास वैराग्याभ्याम्	(ब) क्रियाभ्याम्
	(स) देवताभ्याम्	(द) पठनेन
(4) वृत्तयः कतिधा सन्ति ?	(अ) 2	(ब) 4
	(स) 5	(द) 16
(5) पतंजलि योगदर्शनम् ग्रन्थस्य रचना अस्ति -	(अ) पतंजलिः	(ब) योगेश्वरकृष्ण
	(स) नागेश्वरभट्ट	(द) भवभूतिः

प्राश्निक कोड क्र. 411935

पृष्ठ क्र. -

प्रश्न/आदेश उत्तर

परीक्षा का नाम - ~~द्वितीय~~ / उत्तरमध्यमा, खण्ड - ~~प्रथम~~ / द्वितीय

विषय - योग विज्ञानम्

विषय कोड - 816

माध्यम - संस्कृतम्

कुल प्रश्न - 5

समय - 3 घण्टा

पूर्णांक -

निर्देश

प्रश्न क्रमांक	प्रश्न के लिए अधिकतम अंक
	कस्तु निष्ठाः प्रश्नाः समाधेयाः
प्रश्न 5	(क) कृतस्य (ख) अग्रास कुर्यात् (ग) शीर्षासन्म (घ) 5 (ङ) पतं ज्ञेय
प्रश्न 4	रिक्त स्थानं पूर्यत - क - प्रत्यक्षानुमानगमाः प्रमाणाणि । (ख) तज्जा स्थितौ यत्नोऽग्रासः । (ग) कृतममरात्त समाधि । (घ) त्व निरावेशमं सर्वत्र प्रकाश ।
	हस्ताक्षर

आमिष

